

Sygn. akt II Cgg 7/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Barbara Migas

Protokolant: Ewa Kotyczka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 grudnia 2013 roku w R.

sprawy z powództwa D. N.

przeciwko (...) S.A. w K. Oddziałowi KWK (...)

o zobowiązanie

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3600 złotych (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II Cgg 7/13

UZASADNIENIE

Powódka D. N. w pozwie wniosła o zobowiązanie pozwanej, by naprawiła szkodę w budynku mieszkalnym zlokalizowanym na nieruchomości powódki położonej w R. przy ulicy (...), poprzez przywrócenie stanu poprzedniego oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania.

Powódka wskazała, iż jest właścicielką nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...). opisaną w księdze wieczystej KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim. Na przedmiotowej nieruchomości znajduje się budynek mieszkalny, uszkodzony na skutek działalności górniczej pozwanej. Przedmiotowym pozwem powódka dochodzi naprawy uszkodzeń powstałych w przedmiotowym budynku, które polegają m.in. na pęknięciach wokół okien, rysach na sufitach, niedomykaniu się okien, rysach na kominach, pęknięciach pokrycia dachu, przeciekach oraz odpadaniu tynku porysowanego na tarasie, a także pęknięciach na tynku budynku. Dodatkowo powódka podniosła, że naprawa szkód przedmiotowego budynku, których dochodzi była przedmiotem postępowania ugodowego. Jednakże do ugody nie doszło, gdyż strona pozwana w terminie 30 dni, nie ustosunkowała się do wniosku powódki w tym przedmiocie. W ocenie powódki w tym stanie rzeczy, właściwym sposobem naprawy szkód górniczych w przedmiotowym budynku powinno być przywrócenie do stanu poprzedniego poprzez wykonanie odpowiednich robót naprawczych. Powódka przyjęła, iż koszt przywrócenia budynku mieszkalnego do stanu poprzedniego wyniesie około 76 000,00 zł.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w K. wniosła o odrzucenie pozwu, względnie oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W odpowiedzi na pozew zarzuciła, że pomiędzy stronami toczyła się sprawa o to samo roszczenie prawomocnie zakończona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 października 2012 r.

Na wypadek, gdyby Sąd nie odrzucił pozwu, pozwana wniosła o oddalenie powództwa uzasadniając powyższe brakiem związku przyczynowego pomiędzy działalnością pozwanej a szkodami występującymi w nieruchomości powódki.

W ocenie strony pozwanej powódka domaga się określenia przyczyny poza górniczej powstania szkody, co prowadzi do nieuprawnionego żądania i naraża pozwaną na generowanie kosztów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka D. N. jest właścicielem zabudowanej nieruchomości położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim prowadzi Księgę Wieczystą o numerze KW (...). Budynek zbudowany na początku XX wieku został profilaktycznie zabezpieczony na ujemne wpływy eksploatacji górniczej. Pod względem odporności na wstrząsy górnicze budynek zalicza się do grupy B (średniej trwałości) - budynki z cegły z elementów prefabrykowanych, kamienia pasowanego.

W budynku występują uszkodzenia zewnętrzne: pionowe, ukośne, poziome pęknięcia na elewacji na wszystkich ścianach budynku. Pęknięcie na ścianie południowej przechodzi na wylot do pokoju na parterze. Występuje również pionowe pęknięcie ściany w garażu. Natomiast wewnętrzne uszkodzenia to przede wszystkim pęknięcia i zarysowania tynku na ścianach wewnątrz budynku. Istotnym pęknięciem jest pęknięcie na płytkach ceramicznych w łazience na piętrze, które obejmuje kilka płytek. Stolarka okienna jest rozregulowana, ponieważ okna pomimo, iż są nowe trudno się zamykają i otwierają. Istnieje także pęknięcie papy na dachu i w związku z tym powstają zacieki na suficie w pokoju na piętrze.

W rejonie opiniowanej nieruchomości eksploatację górniczą prowadzono w latach 1969 – 1976. Wpływy eksploatacji górniczej prowadzonej przez KWK (...) do 1976 r. na głębokości 560 m zakończyły oddziaływać na nieruchomość w 1980 r. Z analizy map górniczych wynika, że po 1976 r. do dnia dzisiejszego w rejonie opiniowanej nieruchomości nie prowadzono eksploatacji górniczej, która mogłaby spowodować uszkodzenia w przedmiotowym budynku.

W okresie od 10.08.2011 r. do 24.10.2013 r. w rejonie nieruchomości powódki odnotowano w promieniu 3 km tylko 2 wstrząsy (21.02.2012 r. i 08.03.2012 r.), które ewentualnie mogły powodować uszkodzenia obiektu budowlanego na powierzchni, tj. o energii równej lub większą od $1,0E6$ J. Największe przyspieszenia drgań, które oddziaływały na opiniowany budynek mieszkalny wynosiły $P = 210,1$ mm/sek². Takie przyspieszenie drgań według skali (...) 64 kwalifikuje teren do V stopnia intensywności drgań. Pod względem odporności na wstrząsy górnicze budynek powódki zalicza się do grupy B (średniej trwałości) - budynki z cegły z elementów prefabrykowanych, kamienia pasowanego. Na skutek oddziaływania V stopnia intensywności drgań, budynki zaliczane do grupy B nie mogły doznać żadnych uszkodzeń.

W dniu 3 stycznia 2013 roku powódka złożyła wniosek w (...) SA Oddział KWK (...) o naprawienie szkody powstałej w budynku mieszkalnym położonym przy ul. (...) w R..

Pismem z dnia 18 lutego 2013 r. pozwana poinformowała powódkę, iż nie widzi możliwości ugodowego załatwienia wniosku, ponieważ jej zdaniem wskazane przez powódkę uszkodzenia były już objęte postępowaniem sądowym o sygn. akt XII Cgg 14/11 zakończonym prawomocnym wyrokiem oddalającym całkowicie roszczenie o naprawienie szkody górniczej.

Na podstawie wykonanych przez pozwaną w dniu 14 marca 2011 roku oraz na zlecenie biegłego w dniu 24 października 2013 r. pomiarów pochylenia budynku mieszkalnego, które zostały w tych samych punktach wynika, że widać jedynie drobne różnice, które są na tyle małe, że mieszczą się w granicach błędu pomiaru.

Dowód: wniosek o naprawienie szkód górniczych k. 4; pismo pozwanej w przedmiocie nieuznania roszczenia powódki k. 16; opinia mierniczo-geologiczna k. 17; odpis wyroku SA w Katowicach z dnia 23.10.2012 r. o sygn. akt V ACa 440/12 wraz z uzasadnieniem k. 30-37; kopia pozwu złożonego przez powódkę w sprawie o sygn. akt XII Cgg 14/11 k. 63-64; kopia wyroku SO w Gliwicach z dnia 25.04.2012 r. o sygn. akt XII Cgg 14/11 k. 65-71; skarga kasacyjna powódki z

23.01.2013 r. k. 88-92; odpowiedź pozwanej na skargę kasacyjną z 18.02.2013 r. k. 93-96; pisemna opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii k. 130-149

Na zlecenie Sądu biegły sądowy z zakresu górnictwa i geologii sporządził pisemną opinię górnictwo-geologiczną na okoliczność ustalenia zakresu szkód pochodzenia górnictwa i sposobu ich naprawy, a także na okoliczność ustalenia, w oparciu o wykonane już opinie, czy uszkodzenia, które wystąpiły na nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) (KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim), tj. w budynku mieszkalnym powódki: pęknięcia komina, pęknięcia dachu (od strony wejścia do budynku), pęknięcia ścian zewnętrznych (w szczególności na cokole, połączone z odpadaniem tynku), pęknięcia ścian wewnętrznych i sufitów w kuchni i w sypialni na piętrze, pęknięcia ścian w okolicach okien, zwichrowanie kolejnych okien, powiększanie się istniejących już wcześniej uszkodzeń (np. pęknięć na ścianach zewnętrznych i wewnętrznych), są nowymi uszkodzeniami powstałymi w związku działalnością pozwanego zakładu, nieobjętymi postępowaniem sądowym w sprawach toczących się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. XII Cgg 14/11 oraz przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. V ACa 440/12.

Biegły wydając opinię oparł się na dokumentacji mierniczo-geologicznej KWK (...), dokumentach znajdujących się w aktach sprawy oraz na informacjach zebranych w czasie oględzin. Odnosząc się do poszczególnych zagadnień biegły we wnioskach końcowych stwierdził ostatecznie, iż od czasu wydania poprzedniego orzeczenia - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23.11.2012 r. na opiniowany budynek mieszkalny nic oddziaływały wstrząsy górnicze o takiej energii, która mogłaby spowodować w nim uszkodzenia.

Dowód: pisemna opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii k. 130-149

Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności, a zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu. Ponadto Sąd w całości podzielił wywody i wnioski opinii wydanej przez biegłego sądowego z zakresu górnictwa i geologii, gdyż została ona sporządzona w sposób rzetelny i wszechstronny.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezspornym w sprawie był fakt, iż pomiędzy stronami toczyła się już sprawa o zobowiązanie pozwanej do naprawy szkód górniczych powstałych w budynku powódki, która została zakończona prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23.10.2012 r. o sygn. akt V ACa 440/12, którym to wyrokiem oddalono apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 25.04.2012 r. o sygn. akt XII Cgg 14/11. W związku z powyższym Sąd mając na uwadze art. 366 kpc tj. powagę rzeczy osądzonej zawężył zakres przedmiotowy niniejszego postępowania do okresu nieobjętego postępowaniem sądowym w sprawach toczących się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. XII Cgg 14/11 oraz przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. V ACa 440/12.

Stosownie do treści art. 151 Prawa geologicznego i górnictwa z dnia 9 czerwca 2011 r. (dalej pgg) sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania przez poszkodowanego upłynęło 30 dni. W niniejszej sprawie uznać należało, że powódka uczyniła zadość wymogom art. 151 ust. 2 pgg, zgłaszając żądanie w zakresie swoich roszczeń zakładowi górnictwu przed wszczęciem niniejszego sporu sądowego.

W świetle art. 144 i n. pgg właściciel może żądać naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górnictwa. Prawo wyboru formy naprawienia szkody (bądź to przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej) przysługuje poszkodowanemu – zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 363 § 1 kodeksu cywilnego. Przywrócenie stanu poprzedniego może w szczególności nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów

budowlanych , urządzeń , lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju. Obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na tym, kto jest odpowiedzialny za szkodę. Obowiązek ten może jednak wykonać również sam poszkodowany – za zgodą podmiotu odpowiedzialnego za szkodę – w zamian za zapłatę odpowiedniej kwoty pieniężnej. Odszkodowanie ustala się z uwzględnieniem wartości uzasadnionych nakładów.

Natomiast zgodnie z art. 145 ustawy Prawo geologiczne i górnicze „do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej”. Z ogólnie obowiązujących zasad wynika, że dla powstania odpowiedzialności cywilnej niezbędne jest łączne zaistnienie trzech przesłanek: zdarzenia, z którym system prawny łączy czyjś obowiązek naprawienia szkody; powstania szkody; związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą. Zdarzeniem, z którym komentowana ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody (przyczyną szkody), jest ruch zakładu górniczego.

Jednakże, aby w ogóle mogło dojść do oceny, czy szkodę należy naprawiać w pierwszej kolejności należało wyjaśnić sporną kwestię, czy istnieje związek przyczynowy pomiędzy szkodami, jakich naprawy domagała się powódka, a działalnością górniczą strony pozwanej. Zgodnie z treścią art. 361 § 1 kc należy przyjąć, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

Pozwana po 1981 roku nie prowadzi eksploatacji podziemnej, która swym zasięgiem obejmowałaby nieruchomość powódki. Biegły mgr inż. R. S. wskazał, że z analizy map górniczych wynika, że od czasu wydania poprzedniego orzeczenia - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23.11.2012 r., w rejonie opiniowanego budynku pozwana także nie prowadziła eksploatacji górniczej, która mogłaby spowodować nowe uszkodzenia.

Z pomiarów pochylenia budynku wykonanych w dniach 14.03.2011 r. i 24.10.2013 r. wynika, że budynek w tym czasie się nie poruszył, w związku z czym nie powstały w nim naprężenia, które mogłyby w ocenie biegłego być przyczyną nowych uszkodzeń. Natomiast z wyliczeń przyspieszeń drgań oddziałujących na opiniowany budynek wynika, że największe przyspieszenia drgań, które oddziaływały na opiniowany budynek mieszkalny w okresie od 10.08.2011 r. do 24.10.2013 r. wynosiły $P = 210,1 \text{ mm/sek}^2$. Takie przyspieszenie według skali (...) 64, kwalifikuje teren do V stopnia intensywności drgań. Pod względem odporności na wstrząsy górnicze budynek zalicza się do grupy B (średniej trwałości) - budynki z cegły z elementów prefabrykowanych, kamienia pasowanego. Na skutek oddziaływania V stopnia intensywności drgań, budynki zaliczane do grupy B nie doznają żadnych uszkodzeń.

Reasumując biegły wskazał, że od czasu wydania poprzedniego orzeczenia na opiniowany budynek mieszkalny nie oddziaływały wstrząsy górnicze o takiej energii, która mogłaby spowodować w nim uszkodzenia. Biegły wykluczył zatem, aby pomiędzy działaniem pozwanej a powstałymi uszkodzeniami istniał jakikolwiek związek przyczynowy.

Jednocześnie Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu górnictwa i geologii na okoliczność ustalenia czy istnieje związek przyczynowy pomiędzy każdą eksploatacją górniczą pozwanej a nowymi uszkodzeniami na nieruchomości powódki.

Sąd stoi na stanowisku, iż dopuszczanie dowodu z opinii innego biegłego jest w niniejszej sprawie bezprzedmiotowe, ponieważ w poprzednio toczącej się pomiędzy stronami zakończonej prawomocnie sprawie o sygn. akt XII Cgg 14/11 zostało wydane trzy opinie, które kategorycznie wykluczyły, aby uszkodzenia, które ujawniły się w budynku mieszkalnym powódki pozostawały w związku przyczynowym z eksploatacją prowadzoną przez pozwaną czy też z drążeniem upadowej odstawczo-transportowej. Opinie te zostały sporządzone w sposób związany, zrozumiały, popartymi logicznymi argumentami i literaturą. W swoich opiniach zarówno biegły dr inż. J. K. (1) oraz mgr inż. R. S. uwzględniając statyczne i dynamiczne wpływy eksploatacji górniczej nie stwierdzili związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy zakończoną eksploatacją górniczą, a uszkodzeniami ujawniającymi się od 2008 roku. Także biegły hydrogeolog mgr inż. J. K. (2) stwierdził, że po opadach atmosferycznych w latach 2006, 2007 naturalne stosunki wodne w rejonie budowy upadowo odstawczo - transportowej wróciły do stanu pierwotnego. Również, biorąc pod uwagę budowę geologiczno-górnica, wydrążone wyrobisko nie mogło przyczynić się w 2008 roku do powstania uszkodzeń w budynku mieszkalnym powódki. Zarówno biegły dr inż. J. K. (1), jak i mgr inż. R. S. ustalili,

że występujące wstrząsy górnicze nie mogły mieć negatywnego wpływu na budynek powódki. Zważyć również należy, iż samo niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania kolejnego biegłego w sytuacji, gdy potrzeba taka nie wynika z okoliczności sprawy.

Mając na względzie, iż pomiędzy działaniem pozwanej a uszkodzeniami budynku powódki nie istnieje związek przyczynowy Sąd powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, zasądając od powódki jako strony przegrywającej proces na rzecz pozwanej kwotę w wysokości 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.